

ESENȚIALUL ÎN  
**MEDICINA  
DE FAMILIE**

EDIȚIE MULTIMEDIA

Ediția a 4-a



AMALTEA

# ESENȚIALUL

## ÎN MEDICINA DE FAMILIE

Ediția a 4-a

*Fondatori:*

Dumitru MATEI  
Adrian RESTIAN

*Coordonatori:*

Adriana Lavinia CIOCA  
Elena Adorata COMAN  
Laura Maria CONDUR  
Viorela ENĂCHESCU  
Roxana FOLESCU  
Mihaela Adela IANCU  
Constantin KAMAL  
Polliana Mihaela LERU  
Liana Mioara MOȘ  
Andrea Elena NECULAU  
Voica-Eugenia POP  
Aida PUIA  
Ana Maria Alexandra STĂNESCU  
Ioan ȚILEA  
Andreea VARGA  
Doina Carina VOINESCU

779433

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie  
„Nicolae Testemițanu”  
**BIBLIOTECA**  
**ȘTIINȚIFICĂ MEDICALĂ**

SL3



EDITURA MEDICALĂ AMALTEA  
[www.amaltea.ro](http://www.amaltea.ro)



# CUPRINS

Lista autorilor	5
Nota editorului	10
Prefață la Ediția a 4-a	21
Abrevieri	22

## PARTEA ÎNTÂI. PARTEA GENERALĂ

<b>Capitolul 1.1.</b> Scurtă istorie a specialității de medicină de familie în România – Dumitru MATEI, Viorela ENĂCHESCU	23
<b>Capitolul 1.2.</b> Medicina de Familie - Competențe, Caracteristici – Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU, Gindrovel Gheorghe DUMITRA	33
<b>Capitolul 1.3.</b> Asistența medicală primară – Dumitru MATEI, Andrea Elena NECULAU	E15
<b>Capitolul 1.4.</b> Asistența medicală comunitară – Dumitru MATEI, Andrea Elena NECULAU	E26
<b>Capitolul 1.5.</b> Medicina preventivă	44
1.5.1. Activitatea preventivă în cabinet – Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU	44
1.5.2. Depistarea și combaterea factorilor de risc – Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU	47
1.5.3. Evaluarea componentelor stilului de viață în medicina familiei – Roxana FOLESCU, Daniela GURGUS, Alin Vasile IONESCU	54
1.5.4. Noțiuni fundamentale în vaccinologie – Andrea Elena NECULAU, Anca Maria LĂCĂTUȘ, Gheorghe Gindrovel DUMITRA	85
1.5.5. Vaccinarea copilului – Dumitru MATEI, Rodica Steluța MATEI	90
1.5.6. Vaccinarea adultului – Gheorghe Gindrovel DUMITRA, Carmen Adriana DOGARU, Andrea Elena NECULAU	96
1.5.7. Comunicare în vaccinare – Andrea Elena NECULAU, Anca Maria LĂCĂTUȘ, Gheorghe Gindrovel DUMITRA	101
1.5.8. Medicina călătorului – Mihaela Adela IANCU	104
1.5.9. Planningul familial și contracepția – Mihaela Nicoleta SANDU, Alexandru MATEI	107
1.5.10. Conținutul vizitelor preventive pe grupe de vârstă – Roxana FOLESCU, Daniela GURGUS, Andreea - Narcisa IANA	124
<b>Capitolul 1.6.</b> Deosebirea dintre medicina de familie și celelalte specialități medicale – Dumitru MATEI, Adrian RESTIAN	E28
<b>Capitolul 1.7.</b> Managementul cabinetului medical de medicina familiei – Gabriel-Cristian BEJAN, Adriana TICĂRĂU	162
<b>Capitolul 1.8.</b> Drepturile și obligațiile pacienților – Gabriel-Cristian BEJAN, Adriana TICĂRĂU	167

<b>Capitolul 1.9.</b> Manifestările sistemice în patologia umană	170
– Dumitru MATEI, Adrian RESTIAN	
<b>Capitolul 1.10.</b> Evaluarea clinică – ultrasonografică în practica medicului de familie	176
– Mihai IACOB	

## PARTEA A DOUA. ASISTENȚA MEDICALĂ A COPILULUI

<b>Capitolul 2.1.</b> Îngrijirea copilului sănătos	E30
2.1.1. Creșterea și dezvoltarea psihosomatică a copilului	E30
– Dumitru MATEI, Rodica Steluța MATEI	
2.1.2. Îngrijirea nou-născutului și sugarului	E36
– Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU	
2.1.3. Alimentația sugarului și copilului	E39
– Dumitru MATEI, Ioana Florentina CODREANU	
<b>Capitolul 2.2.</b> Boli ale copilului	186
2.2.1. Semne și simptome în pediatrie	E53
– Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU	
2.2.2. Abordarea psihologică a copilului bolnav și a familiei	E71
– Dumitru MATEI, Ioana Florentina CODREANU	
2.2.3. Bolile carentiale ale sugarului și copilului	186
– Dumitru MATEI, Eliza Elena CİNTEZĂ	
2.2.4. Infecții acute ale căilor respiratorii superioare	194
– Dumitru MATEI, Valentina-Daniela COMĂNICI	
2.2.5. Pneumoniile	200
– Dumitru MATEI, Valentina-Daniela COMĂNICI	
2.2.6. Astmul și wheezing-ul recurent	202
– Dumitru MATEI, Valentina-Daniela COMĂNICI	
2.2.7. Fibroza chistică (mucoviscidoza)	209
– Iustina STAN	
2.2.8. Bolile congenitale cardiace	211
– Dumitru MATEI, Eliza Elena CİNTEZĂ	
2.2.9. Hipertensiunea arterială la copil	219
– Dumitru MATEI, Eliza Elena CİNTEZĂ	
2.2.10. Insuficiența cardiacă la sugar și copil	227
– Dumitru MATEI, Eliza Elena CİNTEZĂ	
2.2.11. Obezitatea	230
– Mihaela Adela IANCU	
2.2.12. Boala diareică acută	236
– Dumitru MATEI, Ioan GHERGHINA, Ioana Florentina CODREANU	
2.2.13. Boala de reflux gastroesofagian la copil	241
– Codruța MĂRGINEAN	
2.2.14. Infecția cu <i>Helicobacter pylori</i> la copil	245
– Sorina Livia POP	
2.2.15. Artrita reumatoidă juvenilă	248
– Rodica Sorina POP	
2.2.16. Infecțiile de tract urinar (ITU) la copil	252
– Radu Nicolae REVNIC	
2.2.17. Glomerulonefritele acute la copil	254
– Bianca COJAN-MĂNZAT, Aida PUIA	
2.2.18. Sindrom nefrotic la copil	259
– Aida PUIA	
2.2.19. Reflux vezico-uretral la copil	265
– Bianca Cojan-MĂNZAT	
2.2.20. Tulburări funcționale gastrointestinale în pediatrie	268
– Dumitru MATEI, Ioana Florentina CODREANU	



2.2.21. Parazitozele intestinale la copii – Dumitru MATEI, Ioan GHERGHINA, Eliza Elena CINTEZĂ	274
2.2.22. Bolile infecțioase ale copilăriei – Dumitru MATEI, Andrea Elena NECULAU	279
2.2.23. Sindromul copilului hipoton – Dumitru MATEI, Ioana Florentina CODREANU	E72
2.2.24. Sindromul de hipertensiune intracraniană – Dumitru MATEI, Ioana Florentina CODREANU	E74
2.2.25. Convulsiile ocazionale – Dumitru MATEI, Ioana Florentina CODREANU	288
2.2.26. Sănătatea mintală și afecțiunile psihice ale copilului – Dumitru MATEI, Irina Angela RADU, Carmen TRUȚESCU	290
2.2.27. Oncologie pediatrică – Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU	E77
2.2.28. Reumatismul articular acut – Mihaela Adela IANCU	299

## PARTEA A TREIA. ASISTENȚA MEDICALĂ A ADOLESCENTULUI

<b>Capitolul 3.1.</b> Asistența medicală a adolescentului – Ramona Dorothea CĂLIN	302
3.1.1. Particularitățile consultației la adolescenți	303
3.1.2. Comportamente riscante (dependență de substanțe, violență, Bullying etc.)	304
3.1.3. Tehnici de comunicare cu adolescentul	309
3.1.4. Devieri în comportamentul alimentar	309
3.1.5. Depresia	311
3.1.6. Particularitățile comportamentului sexual la adolescenți	312
3.1.7. Sindromul de oboseală cronică a adolescentului	313

## PARTEA A PATRA. ASISTENȚA MEDICALĂ A ADULTULUI

<b>Capitolul 4.1.</b> Semne și simptome	315
4.1.1. Tusea în practica medicului de familie – Polliana Mihaela LERU	315
4.1.2. Durerea toracică – Liviu Nicolae GHILENCEA, Gabriel-Cristian BEJAN	318
4.1.3. Palpitațiile – Liviu Nicolae GHILENCEA, Gabriel-Cristian BEJAN	321
4.1.4. Dispneea – Mihaela Adela IANCU	324
4.1.5. Tulburările de tranzit intestinal – Mihaela Adela IANCU	326
4.1.6. Cefaleea – Mihaela Adela IANCU	330
4.1.7. Ochiul roșu în practica medicului de familie – Adriana METONI	333
4.1.8. Edemul - diagnostic diferențial – Camelia Cristina DIACONU	336
<b>Capitolul 4.2.</b> Boli respiratorii	340
4.2.1. Infecții ale căilor aeriene superioare – Polliana Mihaela LERU	340
4.2.2. Pneumoniile – Polliana Mihaela LERU	344

4.2.3. Tuberculoza pulmonară – <i>Polliana Mihaela LERU</i>	349
4.2.4. Bronhopneumopatia obstructivă cronică (BPOC) – <i>Polliana Mihaela LERU</i>	353
4.2.5. Astmul – <i>Polliana Mihaela LERU</i>	358
4.2.6. Tumorile bronhopulmonare – <i>Adriana METONI</i>	363
<b>Capitolul 4.3. Boli cardiovasculare</b>	370
4.3.1. Hipertensiunea arterială – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	370
4.3.2. Sindroamele coronariene	379
4.3.2.1. Sindroamele coronariene cronice – <i>Liviu Nicolae GHILENCEA, Gabriel-Cristian BEJAN, Dumitru MATEI, Mircea CINTEZĂ</i>	379
4.3.2.2. Sindroamele coronariene acute – <i>Gabriel-Cristian BEJAN, Liviu Nicolae GHILENCEA, Mircea CINTEZĂ</i>	440
4.3.3. Tulburări ale ritmului cardiac – <i>Gabriel-Cristian BEJAN, Liviu Nicolae GHILENCEA, Mircea CINTEZĂ</i>	387
4.3.4. Insuficiența cardiacă – <i>Gabriel-Cristian BEJAN, Liviu Nicolae GHILENCEA, Mircea CINTEZĂ</i>	393
4.3.5. Insuficiența cardiacă și sindromul de apnee în somn – <i>Camelia Cristina DIACONU</i>	398
4.3.6. Boli arteriale periferice – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	403
4.3.7. Boala varicoasă – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	409
4.3.8. Boala trombo-embolică	411
4.3.8.1. Tromboza venoasă profundă – <i>Cristina STĂNESCU, Alexandra FRENȚESCU, Liviu Nicolae GHILENCEA, Mircea CINTEZĂ</i>	411
4.3.8.2. Flebita și tromboza venoasă superficială – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	472
4.3.8.3. Trombembolismul pulmonar – <i>Cristina STĂNESCU, Alexandra FRENȚESCU, Liviu Nicolae GHILENCEA, Mircea CINTEZĂ</i>	473
4.3.9. Hipertensiunea pulmonară – <i>Andreea VARGA</i>	417
4.3.10. Cardiomiopatii – <i>Diana-Andreea MOLDOVAN, Laurențiu HUMĂ, Ioan ȚILEA, Andreea VARGA</i>	422
4.3.11. Bolile miocardului – <i>Liviu CRISTESCU, Ioan ȚILEA, Andreea VARGA</i>	433
4.3.12. Bolile pericardului – <i>Dragoș-Gabriel IANCU, Claudia Floriana SUCIU, Ioan ȚILEA, Andreea VARGA</i>	438
4.3.13. Complicațiile cardiovasculare în tratamentul oncologic – <i>Dorina-Nastasia PETRA, Radu TĂȚAR, Andreea VARGA</i>	447
<b>Capitolul 4.4. Boli digestive</b>	449
4.4.1. Gastritele – <i>Voica-Eugenia POP, Andrada-Florina MOLDOVAN</i>	449
4.4.2. Boala ulceroasă – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	454
4.4.3. Tulburări funcționale gastrointestinale – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	458
4.4.4. Afecțiunile veziculei și căilor biliare – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	464
4.4.5. Ficatul gras non-alcoolic – <i>Constantin KAMAL, Gheorghe Gindrovel DUMITRA</i>	469

4.4.6. Hepatitele cronice	471
– <i>Constantin KAMAL, Mirela RADU</i>	
4.4.7. Ciroza hepatică	473
– <i>Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU</i>	
4.4.8. Pancreatite	479
– <i>Constantin KAMAL, Carmen Adriana DOGARU</i>	
4.4.9. Cancerul gastric	481
– <i>Andrada-Florina MOLDOVAN, Voica - Eugenia POP</i>	
4.4.10. Cancerul colorectal	485
– <i>Daniela Mihaela BALȚĂ</i>	
4.4.11. Cancerul pancreatic	489
– <i>Constantin KAMAL, Elena Codruța GHEORGHE</i>	
<b>Capitolul 4.5. Bolile reno-urinare</b>	491
4.5.1. Boala glomerulară a adultului	491
– <i>Aida PUIA</i>	
4.5.2. Infecțiile tractului urinar	495
– <i>Mihaela Adela IANCU</i>	
4.5.3. Litiaza urinară	498
– <i>Mihaela Adela IANCU</i>	
4.5.4. Patologia prostatei	501
– <i>Daniela Mihaela BALȚĂ</i>	
4.5.5. Boala cronică de rinichi	507
– <i>Mihaela Adela IANCU</i>	
<b>Capitolul 4.6. Boli reumatismale</b>	512
4.6.1. Poliartrita reumatoidă	512
– <i>Daniela Mihaela BALȚĂ, Mihaela Adela IANCU</i>	
4.6.2. Artrozele	519
– <i>Mihaela Adela IANCU</i>	
4.6.3. Lombosciatica	522
– <i>Mihaela Adela IANCU</i>	
4.6.4. Lupus eritematos sistemic	525
– <i>Adriana METONI, Daniela Mihaela BALȚĂ</i>	
4.6.5. Spondilartropatii seronegative: Spondilita anchilozantă, Artrita psoriazică, Artrita reactivă	535
– <i>Doina Carina VOINESCU</i>	
<b>Capitolul 4.7. Bolile metabolice</b>	548
4.7.1. Hiperuricemiile și guta	548
– <i>Doina Carina VOINESCU</i>	
4.7.2. Diabetul zaharat	553
– <i>Dumitru MATEI, Ioana Veronica GRĂJDEANU, Oana DUMITRACHE</i>	
4.7.3. Dislipidemiile	582
– <i>Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU, Oana DUMITRACHE</i>	
4.7.4. Obezitatea și sindromul metabolic	588
– <i>Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU, Oana DUMITRACHE</i>	
<b>Capitolul 4.8. Boli hematologice</b>	595
4.8.1. Sindromul anemic	595
– <i>Daniela Mihaela BALȚĂ</i>	
4.8.2. Sindroame hemoragipare	603
– <i>Dumitru MATEI</i>	
4.8.3. Sindromul antifosfolipidic	611
– <i>Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU</i>	
4.8.4. Leucemii acute (LA)	614
– <i>Zsuzsanna FARKAS-PALL</i>	



4.8.5. Leucemia mieloidă cronică (LMC) – <i>Zsuzsanna FARKAS-PALL</i>	617
4.8.6. Leucemia limfocitară cronică (LLC) – <i>Zsuzsanna FARKAS-PALL</i>	620
<b>Capitolul 4.9. Boli endocrinologice</b>	623
4.9.1. Hipotiroida și hipertiroida – <i>Antoneta Dacia PETROAIE, Ana Maria SLĂNINĂ, Otilia NOVAC, Adriana COSMESCU</i>	623
4.9.2. Sindromul Cushing – <i>Elena Adorata COMAN</i>	627
4.9.3. Hipocalcemia și tetania – <i>Ana Maria SLĂNINĂ, Antoneta PETROAIE, Adriana COSMESCU</i>	628
4.9.4. Osteoporoza – <i>Doina Carina VOINESCU</i>	631
<b>Capitolul 4.10. Boli infecțioase</b>	635
4.10.1. Boli cu transmitere sexuală – <i>Ramona Dorothea CĂLIN, Mihaela SANDU</i>	635
4.10.2. Hepatite acute – <i>Constantin ȘTEFANI</i>	640
4.10.3. Infecția cu virusul imunodeficienței umane (HIV) – <i>Diana Alina BEI</i>	644
4.10.4. Meningite – <i>Adriana Lavinia CIOCA</i>	648
4.10.5. Mononucleoza infecțioasă – <i>Ramona Dorothea CĂLIN</i>	651
<b>Capitolul 4.11. Boli neurologice</b>	653
4.11.1. Nevralgia de trigemen – <i>Radmila Anca BUGARI, Sorin BAȘCHIR, Ioana FLOAREA, Dana ZDREMȚAN, et al.</i>	653
4.11.2. Sindrom vertiginos – <i>Radmila Anca BUGARI, Sorin BAȘCHIR, Ioana FLOAREA, Dana ZDREMȚAN, et al.</i>	658
4.11.3. Epilepsia – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	663
4.11.4. Polinevritele – <i>Adriana Lavinia CIOCA</i>	668
4.11.5. Boala Parkinson – <i>Adriana Lavinia CIOCA</i>	672
4.11.6. Accidente vasculare cerebrale – <i>Daniela Mihaela BALTĂ</i>	675
<b>Capitolul 4.12. Boli psihice</b>	682
4.12.1. Depresia (afecțiunea unipolară) – <i>Mihaela Nicoleta SANDU</i>	682
4.12.2. Nevroze – <i>Mihaela Nicoleta SANDU</i>	684
4.12.3. Tulburările de personalitate – <i>Mihaela Nicoleta SANDU</i>	687
4.12.4. Psihoze – <i>Lucia BUBULAC</i>	689
4.12.5. Tulburări neurocognitive – <i>Lucia BUBULAC</i>	699
4.12.6. Alcoolismul – <i>Mihaela Nicoleta SANDU</i>	705
<b>Capitolul 4.13. Boli dermatologice</b>	707
4.13.1. Micozele – <i>Ana Maria Alexandra STĂNESCU</i>	707



4.13.2. Parazitozele cutanate	714
– Ana Maria Alexandra STĂNESCU	
4.13.3. Dermatitele infecțioase	716
– George Sorin ȚIPLICĂ	
4.13.4. Ulcerul cronic de gambă	720
– Nicoleta ROȘU, Ana Maria Alexandra STĂNESCU	
4.13.5. Dermatite alergice	723
– Nicoleta ROȘU, Ana Maria Alexandra STĂNESCU	
4.13.6. Escarele	729
– Nicoleta ROȘU, Ana Maria Alexandra STĂNESCU	
4.13.7. Psoriazis	732
– Ana Maria Alexandra STĂNESCU	
4.13.8. Melanomul malign	736
– Roxana Maria CHIRU	
4.13.9. Cancerele de piele non-melanom	738
– Roxana Maria CHIRU	
4.13.10. Fotosensibilizarea	E82
– Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU, Alexandra COLȚOIU	
<b>Capitolul 4.14. Boli oftalmologice</b>	741
4.14.1. Glaucomul	741
– Daniela POPESCU	
4.14.2. Cataracta	743
– Daniela POPESCU	
4.14.3. Traumatismele oculare	745
– Constantin KAMAL, Elena Codruța GHEORGHE	

## PARTEA A CINCEA. MONITORIZAREA SARCINII

<b>Capitolul 5.1. Sarcina normală și patologică</b>	747
– Mihaela Nicoleta SANDU, Alexandru MATEI	
<b>Capitolul 5.2. Alimentația gravidei</b>	E86
– Mihaela Adela IANCU, Alexandru MATEI	
<b>Capitolul 5.3. Sarcina la adolescență</b>	E89
– Ramona CĂLIN	
<b>Capitolul 5.4. Sarcina extrauterină</b>	E92
– Otilia NOVAC, Liliانا BARBACARIU, Adriana COSMESCU	
<b>Capitolul 5.5. Modificările cardiovasculare în sarcină</b>	E94
– Dorina-Nastasia PETRA, Anca Paula ȘULEA, Andreea VARG	
<b>Capitolul 5.6. Hipertensiunea arterială indusă de sarcină</b>	E97
– Mihaela Adela IANCU, Alexandru MATEI	
<b>Capitolul 5.7. Diabetul zaharat în timpul sarcinii</b>	E102
– Mihaela Adela IANCU	
<b>Capitolul 5.8. Infecțiile respiratorii la femeia gravidă</b>	755
– Elena POPA, Monica UNGUREANU, Mihaela POROCH, Elena Adorata COMAN	
<b>Capitolul 5.9. Infecțiile de tract urinar la gravidă</b>	758
– Monica UNGUREANU, Mihaela POROCH, Elena Adorata COMAN	

779433

---

**PARTEA A ȘASEA. PATOLOGIA GINECOLOGICĂ**


---

<b>Capitolul 6.1.</b> Menometroragiile – <i>Mihaela Nicoleta SANDU, Alexandru MATEI</i>	760
<b>Capitolul 6.2.</b> Dismenoreea și durerea pelviană – <i>Mihaela Nicoleta SANDU, Alexandru MATEI</i>	763
<b>Capitolul 6.3.</b> Sindromul premenstrual – <i>Mihaela Nicoleta SANDU, Alexandru MATEI</i>	765
<b>Capitolul 6.4.</b> Infertilitatea – <i>Elena POPA, Monica UNGUREANU, Elena Adorata COMAN</i>	767
<b>Capitolul 6.5.</b> Patologia femeii la menopauză – <i>Mihaela Nicoleta SANDU, Alexandru MATEI</i>	770
<b>Capitolul 6.6.</b> Cancerul de sân – <i>Mihaela POROCH, Elena POPA, Vladimir POROCH, Elena Adorata COMAN</i>	774
<b>Capitolul 6.7.</b> Cancerul de col uterin – <i>Elena POPA, Mihaela POROCH, Monica UNGUREANU, Elena Adorata COMAN</i>	776
<b>Capitolul 6.8.</b> Cancerul ovarian – <i>Elena POPA, Elena Adorata COMAN</i>	779
<b>Capitolul 6.9.</b> Cancerul endometrial – <i>Elena POPA, Elena Adorata COMAN</i>	781

---

**PARTEA A ȘAPTEA. URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE**


---

<b>Capitolul 7.1.</b> Acordarea primului ajutor în prespital - codurile de triaj – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	783
<b>Capitolul 7.2.</b> Stopul cardio-respirator – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	786
<b>Capitolul 7.3.</b> Urgențe hipertensive – <i>Gabriel-Cristian BEJAN, Adriana TICĂRĂU</i>	790
<b>Capitolul 7.4.</b> Infarctul miocardic acut – <i>Gabriel-Cristian BEJAN, Liviu Nicolae GHILENCEA</i>	794
<b>Capitolul 7.5.</b> Edemul pulmonar acut cardiogen – <i>Gabriel-Cristian BEJAN, Liviu Nicolae GHILENCEA, Irina-Anca EREMIA</i>	797
<b>Capitolul 7.6.</b> Astmul acut sever – <i>Polliana Mihaela LERU</i>	800
<b>Capitolul 7.7.</b> Insuficiența respiratorie acută – <i>Polliana Mihaela LERU</i>	802
<b>Capitolul 7.8.</b> Colica biliară – <i>Gabriel-Cristian BEJAN</i>	805
<b>Capitolul 7.9.</b> Colica apendiculară – <i>Irina-Anca EREMIA, Gabriel-Cristian BEJAN</i>	807
<b>Capitolul 7.10.</b> Hemoragiile digestive – <i>Irina-Anca EREMIA, Gabriel-Cristian BEJAN</i>	809
<b>Capitolul 7.11.</b> Colica renală – <i>Irina-Anca EREMIA, Gabriel-Cristian BEJAN</i>	812
<b>Capitolul 7.12.</b> Retenția acută de urină – <i>Irina-Anca EREMIA, Gabriel-Cristian BEJAN</i>	814



<b>Capitolul 7.13.</b> Anafilaxia – <i>Polliana Mihaela LERU</i>	816
<b>Capitolul 7.14.</b> Epistaxisul – <i>Gabriel Cristian BEJAN</i>	819
<b>Capitolul 7.15.</b> Sincopa – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	821
<b>Capitolul 7.16.</b> Tulburări electrolitice – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	E104
<b>Capitolul 7.17.</b> Intoxicația cu opiacee – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	E116
<b>Capitolul 7.18.</b> Intoxicația cu monoxid de carbon – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	E119
<b>Capitolul 7.19.</b> Intoxicația cu digoxin – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	E121
<b>Capitolul 7.20.</b> Intoxicația cu organofosforice – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	E124
<b>Capitolul 7.21.</b> Înțepături/mușcături de insecte – <i>Irina-Anca EREMIA</i>	825
<b>Capitolul 7.22.</b> Afecțiuni ce pot fi tratate de medicul de familie la domiciliu sau în centrele de permanență – <i>Roxana FOLESCU, Daniela GURGUS, Andreea - Narcisa IANA</i>	829
<b>Capitolul 7.23.</b> Activitatea în centrul de permanență – organizare, particularități – <i>Roxana FOLESCU, Daniela GURGUS, Alin Vasile IONESCU</i>	838

## PARTEA A OPTA. ASISTENȚA MEDICALĂ A VÂRSTEI A TREIA

<b>Capitolul 8.1.</b> Considerații generale despre procesul de îmbătrânire	843
8.1.1. Îmbătrânirea fiziologică și patologică – <i>Laura Maria CONDUR</i>	843
<b>Capitolul 8.2.</b> Particularități fiziologice ale procesului de îmbătrânire – <i>Adriana METONI</i>	845
<b>Capitolul 8.3.</b> Rolul și locul specialității de Medicina de Familie în managementul pacientului adult vârstnic – <i>Laura Maria CONDUR</i>	850
<b>Capitolul 8.4.</b> Aspecte clinice particulare în patologiile cronice ale adultului vârstnic – <i>Laura Maria CONDUR</i>	852
<b>Capitolul 8.5.</b> Patologia sistemului nervos la adultul vârstnic: tulburările cognitive, demența – <i>Laura Maria CONDUR</i>	855
<b>Capitolul 8.6.</b> Sindroame geriatrice în practica Medicului de Familie	857
8.6.1. Sindromul de fragilitate – <i>Laura Maria CONDUR</i>	857
8.6.2. Sindromul de instabilitate – <i>Laura Maria CONDUR</i>	859
8.6.3. Sindromul de imobilizare – <i>Laura Maria CONDUR</i>	860
8.6.4. Sindromul de decon condiționare – <i>Dumitru MATEI, Daniela Mihaela BALTĂ, Mihaela Adela IANCU</i>	861
<b>Capitolul 8.7.</b> Abordarea terapeutică a pacientului adult vârstnic – <i>Laura Maria CONDUR</i>	865

---

**PARTEA A NOUA. ÎNGRIJIREA STĂRILOR TERMINALE**

---

**Capitolul 9.1.** Îngrijiri paliative*– Dumitru MATEI, Mihaela Adela IANCU*

867

---

**PARTEA A ZECEA. MANAGEMENTUL BOLILOR CRONICE ÎN ASISTENȚA MEDICALĂ PRIMARĂ**

---

**Capitolul 10.1.** Povara bolilor cronice*– Andrea Elena NECULAU*

E127

**Capitolul 10.2.** Modelul de management de boală cronică în cabinetul medicului de familie*– Andrea Elena NECULAU*

E129

**Capitolul 10.3.** Managementul bolilor cronice prioritare în cabinetul medicului de familie*– Andrea Elena NECULAU*

E131